

-DEMOKRASİDEN FAŞİZME-

Bir önceki bölümde içinde bulunulan zaman diliminde yerkürede, “bir şeylerin” olduğunu, kitlelerin kendiliğinden eylemlerinin eylem içinde antikapitalist devrimci karakter kazandığının altı çizilmişti. Kitleler cephesinde olup bitenler özetlenmeye çalışıldı. Kısaca, küresel kapitalizme karşı yerkürenin değişik ülkelerinde ardı ardına patlayan kitlesel hareketler birbirini tamamlayan, birbirini etkileyen ve tetikleyen helezonik hareketler olarak zaman zaman yoğunlaşan, zaman zaman dinginleşen bir seyir izlemiştir. Devrimci kitlesel yükselişin karşısında iktidar sahipleri bu yükselişi seyretmez, karşı devrimci güçlerin yıkıcı, ölümcül önlemleri devreye girer. Provokasyonlar, sabotajlar, eylemin ve önderlerinin gözden düşürülmesi, manipülasyonlar bir birini izler. Kısaca karşı devrim, yıkıcı ucu iktidara dokunan hiçbir ilerici/devrimci harekete hoş görü göstermez ve bu beklenemez de. O halde küresel kapitalizm cephesinde durum nedir?. Öncelikle yapısal özelliğinden gelen içsel sorunlarını aşamamaktadır. 2008 krizi hala aşılamadığı gibi giderek derinleşmektedir. Bir krizden çıkmadan etkisi bir öncekine göre daha ağır olan ikinci, üçüncü... ve ardı ardına eklenen krizlerle boğuşmaktadır. Kapitalizm, bu güne kadar bunalım ve krizlerini sömürüyü yoğunlaştırarak aşmıştır. Şu veya bu ülkede uç veren tepkileri bir şekliyle bastırmış, etkisizleştirmiştir. Ancak, küresel kapitalizmin 2008 yılındaki krizi atlatabilmesi, kapitalizmin gelmiş olduğu düzeyle paraleldir ve görünen odur ki krizin atlabilmesi bir yana ağırlaşarak devam edeceğine ilişkin ciddi ipuçları artık saklanıp gizlenemez duruma gelmiştir. Kapitalizmin tarihinde görülmeyen ve ekonomistlerin “resesyon” olarak adlandırdıkları enflasyon “çift dip” yapmaya başlamıştır. Yani mevcut krizden çıkmadan yeni bir krizin kapıya dayanmasıdır. Bu durum ise kısa vadede durgunluğun, uzun vadede çöküşün habercisidir. Kapitalizmin kendi tercihi olmayan, yapısal karakterinden kaynaklanan bu durumun faturası halka çıkarılır. “Toparlanma” adına kamu malları özelleştirme adı altında adeta yağmalanır, enflasyonist politikalar nedeniyle alım gücü düşer ve işsizlik artar. Hoşnutsuzluklar baş göstermeye başlar. Bu hoşnutsuzluklar giderek kitleselleşir ve sistemi tehdit eder hale gelir. İşte tam da bu noktada halkın yaşamı üzerine Rus ruletleri oynanmaya başlar. Şiddeti Merkez kapitalist ülkelere nazaran daha ağır biçimde hissedilen geri bıraktırmış ülkelerde kitleler, siyasal iktidarların zincirlerinden boşanmış açık, karşı devrimci zoruyla yüz yüze gelirler. İşte yine burada devreye kapitalizmin akli evvel akıl hocası Huntingtonun “medeniyetler çatışması” devreye girer. Artık ülke farklı etnik köken ve farklı dinsel/mezhepsel inanışa sahip insanların savaş alanına döner. Siyasal iktidarlar ülke nüfusunun çoğunluğunu oluşturan etnik ve dinsel/mezhepsel çoğunluğun gerici, ilkel dürtülerini harekete geçirir, iktidara yamar ve kendi

dışında kalan insanlar üzerinde “millet böyle istiyor” demagojisi ile açık yıldırma politikasını devlet politikası olarak inşa eder ki, bunun adı faşizmdir. Az çok “demokratik kısıntı” taşıyan statüko terkedilir, yerini faşizmin iktidar yapısına uyumlu statüko alır. Artık, aklın, eleştirinin, bilimin, sanatın yerini “ kayıtsız koşulsuz” biat etmek alır. İktidarına yamadığı kitlelerin ilkel ve gerici dürtüleri okşanır, coşturulur ve bu kitleler iktidar için vurucu güç haline getirilir. Yaratılan führer vur derse vurulur, öldür derse öldürülür. Alman, İtalyan faşizmi kapitalizmin o günkü bunalım ve krizlerinin üzerine kurulmuştu, kapitalizm tek tek ülkelerde ve kapitalist ülkeler birbirleriyle rekabet içindeyken krizden çıkışın çaresi olarak krizin baş gösterdiği ülkelerde başvurulmuş faşizm, bugün kapitalizmin küreselleşmesiyle artık tek tek ülkelerin değil bütün yer kürenin kapısına dayanmış yakın bir tehlikedir. Şimdi bir özet olarak Alman ve İtalyan klasik faşizminin iktidara hazırlık ve iktidar dönemlerindeki yöntemlerle bu gün geri bıraktırmış ülkelerdeki iktidarların iktidar biçimleriyle merkez kapitalist ülkelerdeki iktidarların otokratik/totaliter iktidarlar biçimlerine yönelişi kıyaslanmalıdır. Geline nokta da geri bıraktırmış ülkelerdeki iktidarların yapısı faşizme evrilirken merkez kapitalist ülkelerdeki iktidarların yapısı otokratik yönetimlere evrilerek faşist iktidarlara evrilmenin provasını yapmaktadır. Küresel kapitalizmin bütün yer kürede kitleleri yedekleme politikası da aynışmış, kullanılan yöntemler özdeşleşmiştir. Nüfus olarak ülke çoğunluğunu oluşturan kitlelerin, etnik köken ve dinsel/mezhepsel inanç farklılığı olarak özetlenebilecek ilkel ve gerici yanlarının bilerek, nispeten azınlık olan diğer etnik köken ve inançtan olanlara karşı sistematik kışkırtmalarla faşist iktidarın alt yapısı oluşturulmaktadır. Nihayetinde bu gelişmeler karşısında küresel kapitalizmin iktidar yönelimleri burjuva demokrasilerinin geri dönölmesi mümkün olmayan geçmişte kaldığının da açık ifadesidir.

2000 li yıllarda başlayan kitlesel hareketler küresel kapitalizmin “yönetemezliği” ne karşı ciddiye alınması gereken küresel protesto eylemleridir. Devrim ve karşı devrim dalgası birlikte yükselmektedir.

Küresel kapitalizme karşı uç veren bu hareketlerle 1968 hareketleri arasında benzerlik/paralellik kurulmaya çalışıldığı gözlenmektedir. Şayet kastedilen bu benzerlik 1968 in Avrupa ayağı ise böyle bir yaklaşımın maddi temeli yoktur. 1968 hareketlerinin Avrupa ayağını oluşturan talepler, hareketin merkezini oluşturan Avrupa öğrenci gençliğinin tutucu/muhafazakâr Avrupa’ya karşı sosyal yaşam alanlarının genişletilmesi, bu talebi sınırlayan/kısıtlayan engellerin kaldırılmasıdır. Şayet kastedilen 1968 hareketlerinin geri bıraktırmış, bağımlı ülkelerdeki yansıması ise bu konudaki itirazın yerinde olmadığını düşünmekteyiz. Gerçekten de 1968 eylemlerinin Avrupa ayağında sınıfsal talepler yok denecek kadar cılızdır. Bu olgu 1968 hareketine önderlik eden Avrupalı öğrencilerin/aydınların daha sonra bulundukları ülkelerde burjuva iktidarlar içinde yer almasıyla, onun birer parçası olmakla sonuçlanacaktır. Ancak 1968 hareketlerinin geri bıraktırmış, emperyalizme bağımlı ülkelerdeki talepleri, Avrupa ayağındaki taleplerle taban tabana zıttır. Taleplerin özünü sadece tutucu/muhafazakâr iktidarlara karşı sosyal yaşam sınırlarının genişletilmesi oluşturmaz. Tersine, hareket sınıf gerçeğinin etrafında vücut bulur ve şekillenir. Kendi içinde eleştiriler saklı kalmak koşuluyla işçi sınıfı ile organik bağlar kurulmaya çalışılır. Grevler, toprak işgalleri, boykotlar birer öğrenci eylemi olmanın ötesinde işçi sınıfının siyasal iktidara yürüyüşünün destek eylemleri olarak örgütlenir, organize edilir. Başarılı olup olmadığı ayrı bir tartışma konusudur ancak niyet olarak işçi sınıfının iktidar talebine cevap arandığı kuşku götürmez. Bir ayrımı daha vurgulamak gerekirse 1968 in Avrupa ayağına Avrupa burjuvazisi “hareketi kendi içinde nötrale” etme, eritme politikasıyla yaklaşırken, geri bıraktırmış ülkelerdeki siyasal iktidarlar bu hareketlerin üzerine bir yandan devletin polis ve asker gibi resmi güçlerini sürerken, diğer yandan bizzat örgütlediği faşist ve

dinci güçleri bu hareketin üzerine salmışlardır. 1968 in Avrupa ayağını oluşturan hareketin lider kadrosu devlet içinde eritilirken-Kızıl Dany ve Regis Debray gibi- geri bıraktırılmış ülkelerde bu hareketin lider kadroları vurularak ya da idam edilerek yaşamdan kopartılmışlardır. Bu irdelemeyi yapmamızdaki amaç şudur: Bu tür benzetmeler pratiğe ışık tutmadığı gibi, önümüzdeki sorunların çözümünde de bir kriter oluşturmaz. Eylemin bileşenleri, eylemin sınıfsal karakterini ve eylemin yöneldiği hedefi de belirler. Geçmişte yaşanmış hiç bir eylem kendisinden sonra da tekrarlanamaz. Görünen odur ki, küresel kapitalizmin açmazı kitlesel eylemlerin sınıfsal karakterini daha belirgin hale getirirken, bu sınıfsal karakterin çok katmanlı halk hareketleri olarak yaygınlaşması kaçınılmazdır. Küresel kapitalizm ile dünya halkları arasında çekişme ve restleşmenin ivmesi yükselmektedir. Yaklaşan fırtınaya hazırlığın ilk adımı sınıf ideolojisinin yol göstericiliğinde küresel birleşik halk hareketinin örgütlenmesidir...